

חברייא ואשתטחו קמיה, ואמרו ודאי כען אולפנא חדושא, איך אתפליל רוח ברוח, כמאן דחזי מלה בעינא ואתבריר ליה. בקדמימא הוה לן קבלה, וכען ברירו דמלה.

ותו אתמר בחבורא קדמאה, דהא ניחא ליה לסטרא אחרא לשלטאה על זכאה, יתיר מפלא, ולא חייש בדין לכל עלמא. אדהכי, הא טולא אנדמן לגבייהו, ואמר ליה מנלן. מאיוב. דחזא קדשא בריך הוא דדרא הוה מחויבין פלגיה, ואתא שטן לקטרגא, אמר ליה קדשא בריך הוא, (איוב א) השמת לבך אל עבדי איוב פי אין כמוהו בכל הארץ, לאשתזבא ביה דרא. ואיהו מתלא לרעיא דאתא זאב למטרף עאניה, ולמיבד ליה. מה עבד ההוא רעיא דהוה חפימא, זיהב ליה אמרא תקיפא ושמנה ורבבא מפלהו, ההוא דהוה מתנהגין אפתריה פלהו. וברעו לשלטאה על ההוא אמרא טבא, שכח (נ"א ש"כ) לכלהו. מה עבד ההוא רעיא, בשעתא דהוה זאב אשתדל בההוא אמרא, ברח רעיא עם עאנא ושוי לון באתריהון. ולכתר תב לאמרא, ושזיב ליה מזאב.

הכי עביד קדשא בריך הוא עם דרא, זיהב קדשא בריך הוא לצדיק, ברשו מקטרגא, לשזבא לדרא בגיניה. ואם הוא תקיף פיעקב, אתמר ביה (בראשית לב) ויִאָבֵק אִישׁ עִמּוֹ, כַּל שֶׁפָּן וְכַל שֶׁפָּן דְנִצַּח לִיה, עַד דְאָמַר שְׁלַחֲנִי. אַמַּר טוּלָא טוּלָא, הָכִי הוּא, זָכָא חוֹלְקִיה דִּיהוּא צִדִּיק, דְאִיהוּ תְקִיף לְמִסְכַּל יִיסוּרִין, כַּל שֶׁפָּן מֵאֵן דְנִצַּח בְּהוּן לְמַקְטָרְגָא דִּילִיה. דְאִיהוּ שׁוֹלְטָנוּתִיה עַל כָּל דְרָא, וְאִתְחַשִּׁיב לִיה כְּאֵלוּ הוּא שְׁזִיב לוֹן, וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עֵבִיד לִיה רַעִיא עֲלִייהו בְּאִתְרִיהוּ, וּבְגִין דָּא זָכָה רַעִיא מְהִימְנָא. לְמַהוּי רֹעֵה עַל יִשְׂרָאֵל, וְלֹא עוֹד אֱלָא דְהָכִי אֲשֵׁלִיט לִיה עֲלִייהו בְּעֵלְמָא דְאִתִּי. בְּגִין דְשְׁזִיב לוֹן דְלָא אִתְאָבִידוּ מִתְמָן, דְאִנְהִיג לוֹן בְּאוּרִימָא וּבְעוּבְכֵי דִין טְבִין.

להיות רועה על ישראל. ולא עוד, אלא שכף משליטו עליהם בעולם הבא, משום שהציל אותם שלא נאכדו משם, שהנהיגם בתורה ובמעשים טובים.

חדוש איך נכללת רוח ברוח, כמי שראה דבר בעין והכריז לו. מקדם זה היה קבלה לנו, וכעת ברור הדבר.

ועוד נאמר בחבור ראשון, שהרי נוח לו לסטרא אחרא לשלט על הצדיק יותר מהכל, ולא חושש אז לכל העולם. בין כף הרי צל הזדמן לפניהם, ואמר לו, מנין? מאיוב. שראה הקדוש ברוך הוא שהדור מחזיבם פליה, וכא שטן לקטרג, אמר לו הקדוש ברוך הוא: (איוב ב) השמת לבך אל עבדי איוב פי אין פמהו בןכך הארץ, להציל את הדור. והוא משל לרועה שפא הזאב לטרף את צאנו ולהאבדו. מה עשה אותו רועה שהיה חכם? נתן לו פיש חזק ושמן וגדול מפלים, אותו שפלים נוהגים אחריו, וכרצון לשלט על אותו פיש טוב, שכח (השאר) את כלם. מה עשה אותו רועה? בשעה שהזאב היה מתעסק עם אותו פיש, ברח הרועה עם הצאן ושם אותם במקומם, ואחר כך שב לפיש והצילו מהזאב.

כך עשה הקדוש ברוך הוא עם הדור. נתן הקדוש ברוך הוא את הצדיק ברשות המקטרג להציל את הדור בגללו. ואם הוא חזק פיעקב, נאמר בו (בראשית לב) ויִאָבֵק אִישׁ עִמּוֹ. כל שפן וכל שפן שנצח אותו, עד שאמר שלחני. אמר, צל צל, כך הוא. אשרי חלקו של אותו צדיק שהוא חזק לסבל יסורים. כל שפן מי שמנצח בהם את המקטרג שלו, שהוא שולט על כל דור, ונחשב לו כאלו הוא הציל אותם, והקדוש ברוך הוא עושה אותו רועה עליהם במקומו, ולכן זכה רועה הנאמן להיות רועה על ישראל. ולא עוד, אלא שכף משליטו עליהם בעולם הבא, משום שהציל אותם שלא נאכדו משם, שהנהיגם בתורה ובמעשים טובים.

בין כף בא רועה הנאמן, אמר להם, ולמה לוקה זרוע ימין? שדרך כל בעלי הרפואה שמקיזים בהתחלה זרוע ימין, והרי זרוע שמאל קרובה ללב, ומדוע לא מקיזים אותה? אמר לו, משום שהקדוש ברוך הוא לא רוצה להלקות יותר, שהרי בזה מספיק, ואם כבדה המחלה על איברי הגוף, מקיז מזרוע שמאל.

אמר לו, אם לא היו שניהם בזמן אחד - יפה, אבל כאן יש צדיק, וכאן יש צדיק. לזה יש חלאים ומכות, ולזה יש טוב. למה? אם יכבד החלי - יקיז לשניהם, שהם שתי זרועות, לתת רפואה לכל האיברים. ואם לא יכבד בו החלי על כל האיברים, למה מקיז לזרוע ימין יותר מהשמאל? אלא (אמר לו), אמר אתה.

אמר לו, ודאי גוף ושתי זרועות הם כנגד האבות. ראש כנגד אדם הראשון, זרוע ימין כנגד אברהם, זרוע שמאל כנגד יצחק, גוף כנגד יעקב. ומתוך לגוף - כבד לימין, טחול לשמאל - עשו וישמעאל. לב יעקב, באמצע. פנפי ראה וכליות כנגד אברהם ויצחק. ראה מים, שהם (כנפי ראה שואבים) שואבים כל מיני משקים. כליות אש, שמבשלות זרע שיוורד מהמח.

ומשום שאברהם הוא מים, שם זרעו בגלות אדם, ומשום זה כבד לימין אברהם. ומרה, שהכבד הוא חרב שלה, היא מרה, נאמר בה (משלי ה) ואחריתה מרה כלענה. ואם מתרבים החטאים בכני אברהם, שהם בגלות אדם, נכבד בו החלי שמי שלקחו ממנו דם. זרוע ימין צריך להלקות, להקיז ממנו דם. שפכו דמו, ונשאר עני, שעני חשוב כמת.

ואם החטאים מתרבים מצד בני יצחק, שהם (בגלות) בין ישמעאל, בית חליו יכבד מצד טחול

אדהכי הא רעיא מהימנא, אמר לון, ואמאי לקי זרועא ימינא. דאורח כל מארי אסוותא דאקיזין בקדמיתא דרועא ימינא, והא דרועא שמאלא איהו קריב ללבא, אמאי לא אקיזין ליה. אמר ליה בגין דקודשא בריך הוא לא בעי לאלקאה נתיר, דהא בהאי סגיי, ואי אתיקר מרעא על שייפין דגופא, אקיז דרועא שמאלא. אמר ליה, אי לא הוו תרווייהו בחד זמנא, נאות אבל אית צדיק הכא, ואית צדיק הכא, לדא אית מרעין ומכתשין, ולדא אית טיבו. אמאי. אי אתיקר ביה מרעא יקני לתרווייהו, דאינון תרין דרועין, למיהב אסוותא לכל שייפין, ואי לא אתיקר ביה מרעא על כל שייפין, אמאי אקיז לדרועא ימינא, נתיר משמאלא. אלא (נ"א אמר ליה) אימא אנת.

אמר ליה, ודאי גופא ותרין דרועין, אינון לקבל אבהן. רישא, לקבל אדם קדמאה. דרועא ימינא, לקבל אברהם. דרועא שמאלא, לקבל יצחק. גופא, לקבל יעקב. ומלגו לגופא, כבד לימינא. טחול לשמאלא. עשו וישמעאל. לבא יעקב, באמצעיתא. פנפי ריאה וכוליין, לקבל אברהם ויצחק. ריאה מים. דאינון (ס"א כנפי ריאה שואבין) שואבין כל מיני משקין. כולין אשא, דבשיל זרע דנחית ממוחא.

ובגין דאברהם איהו מים, שוי זרעיה בגלותא דאדם ובגין דא כבד לימינא דאברהם, ומרה, דכבד חרב דיליה, איהי מרה, אתמר בה (משלי ה) ואחריתה מרה כלענה. ואי חובין מתרפין בכנוי דאברהם דאינון בגלותא דאדם, אתיקר ביה מרע עליהו מסטרא דכבד, דרועא ימינא צריך לאלקאה לאקזא דמיה מגיה, דמאן דנטלין מגיה ממוניה, כאלו שפיכו דמיה, ואשתאר עני, דעני חשוב כמת.

ואי חובין מתרפין מסטרא דבני יצחק, דאינון (ס"א בגלותא) עליהם מצד הכבד. זרוע ימין צריך להלקות, להקיז ממנו דם. שפכו דמו, ונשאר עני, שעני חשוב כמת. ואם החטאים מתרבים מצד בני יצחק, שהם (בגלות) בין ישמעאל, בית חליו יכבד מצד טחול